

NORGES HØYESTERETT

Den 27. juni 2013 avsa Høyesterett dom i

HR-2013-01388-A, (sak nr. 2013/396), straffesak, anke over dom,

A (advokat John Christian Elden)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Arvid Malde)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Noer**: Saken gjelder straffutmåling for erverv, oppbevaring og salg av til sammen om lag 1,5 kg kokain og for brudd på innreiseforbud etter utvisning. Saken aktualiserer særlig straffutmålingen ved første gangs brudd på innreiseforbud, og spørsmålet om nedsettelse av straffen på grunn av lang saksbehandlingstid når tidsbruken skyldes at siktede var utvist fra landet.
- (2) A er født 28. november 1982 og er albansk statsborger. Han ble 13. juni 2012 tiltalt for følgende forhold:

"I Straffeloven § 162 første ledd og annet ledd
for ulovlig å ha ervervet, oppbevart eller overdratt narkotika, og
overtredelsen anses som grov, idet det særlig legges vekt på hva slags stoff det
gjelder, kvantumet og overtredelsens karakter

Grunnlag er følgende forhold eller medvirkning til dette:

a)
Forut for 22.11.08 ervervet han større mengder kokain, som han oppbevarte
og videresolgte for minst kr. 400 000,- til kjente og ukjente personer i X,
herunder blant annet til B, C og D.

b)
Tirsdag 6. desember 2011 ca kl. 17.00 i ----- -- i X oppbevarte han 499 gram kokain, som han få dager forut for dette hadde kjøpt i Oslo, og som han skulle videreselge i X.

II Straffeloven § 342 første ledd bokstav a
for, etter å ha vært utvist fra riket, uten tillatelse igjen å ha innfunnet seg i riket

Grunnlag:

Forut for tirsdag 1. november 2011, returnerte han til Norge til tross for at han ved Utlendingsnemndas vedtak av 24.04.08 ble utvist fra riket med varig innreiseforbud."

(3) Stavanger tingrett avsa 5. september 2012 dom med slik slutning:

"1. A, født 28.11.1982, dømmes for overtredelse av straffeloven § 162 første og annet ledd og § 342 første ledd bokstav a til fengsel i 3 – tre – år og 6 – seks – måneder, jf. straffeloven §§ 61 og 62. Varetekt kommer til fradrag med 277 – tohundreogsyttisju – dager regnet til og med 05.09.2012.

2. A dømmes til å tåle inndragning av 269.228 – tohundreogsekstinitusentohundreogtjueåtte – kroner, jf. straffeloven § 34."

(4) Tiltalte anket til Gulating lagmannsrett. Anken var opprinnelig angitt å gjelde skyldspørsmålet, men ble seinere presisert til bare å gjelde straffutmålingen.

(5) Gulating lagmannsrett avsa dom 23. januar 2013, hvor anken ble forkastet.

(6) *Mitt syn på saken*

(7) Det skal utmåles straff for to overtredelser av straffeloven § 162 og en overtredelse av straffeloven § 342 første ledd bokstav a om brudd på innreiseforbud etter utvisning.

(8) Det første forholdet (post I a) gjelder *erverv, oppbevaring og videresalg av om lag en kg kokain* med normal styrkegrad. Forholdet er av lagmannsretten tidfestet til høsten 2008. Domfelte hadde skaffet stoffet og han videresolgte det hovedsakelig i partier på 100 gram. Omsetningen var profittmotivert.

(9) Domfelte har anført at *det lange tidsforløpet* må føre til redusert straff for dette forholdets del. Det er nå ca. fem og et halvt år siden det fant sted og A ble siktet i saken.

(10) Årsaken til at behandlingen av saken har tatt lang tid, er sammensatt. A ble utvist fra landet ved Utlendingsnemndas vedtak 24. april 2008. Han ble sendt til Albania 12. november samme år, etter endt soning av en tidligere dom, uten at politiet da var klar over narkotikalovbruddet han hadde begått samme høst. Den 12. desember 2008 opprettet politiet straffesak som følge av forholdet i post I a, og A ble etterlyst nasjonalt. Politiet ba i rettsanmodning 12. august 2009 om bevisopptak av ham i Albania, og han møtte opp 17. september 2009 og forklarte seg for albansk rett. Politiet foretok seg imidlertid ikke mer med saken. Dette skyldtes en vurdering av at det ville være vanskelig å få gjennomført straffesaken i Albania, og at Albania ikke utleverer egne statsborgere. Først etter at siktede ble pågrepet for de nye forholdene i Norge den 6. desember 2011, ble saken tatt opp igjen. Tiltale ble som nevnt tatt ut 13. juni 2012.

- (11) Etter mitt syn kan ikke påtalemyndigheten kritiseres for ikke å ha forfulgt saken videre så lenge A var i Albania. Jeg kan derfor ikke se at det er grunnlag for å konstatere brudd på EMK artikkel 6 som følge av ugrunnet liggetid i saken. På den annen side er saken blitt svært gammel, uten at A kan lastes for dette. Jeg er enig i at han ikke kunne forventes å reise til Norge så lenge han ikke ble innkalt av politiet og dessuten risikerte straff for brudd på innreiseforbudet ved å komme hit. Tidsforløpet må derfor føre til en klar reduksjon i straffen.
- (12) Det andre forholdet (post I b) gjelder *ervert og oppbevaring av 499 gram kokain*, som var ment for videresalg. Forholdet fant sted i desember 2011. Domfelte var også her hovedmann, og omsetningen var profittmotivert.
- (13) Kokainen hadde en styrkegrad på ca. 12 prosent. Dette må anses som et avvik fra normalnivået og må føre til en viss reduksjon i straffen, jf. Rt. 2008 side 1373 hvor straffen ble satt ned fra et utgangspunkt på fengsel i ni år til seks år for innførsel av 14 kg amfetamin med en styrkegrad på sju prosent.
- (14) A er videre dømt for *brudd på ilagt innreiseforbud*. Han ble som nevnt varig utvist i april 2008, men kom på tross av dette tilbake igjen en gang før 1. november 2011. Grunnen til utvisningen var brudd på utlendingsloven, ved at han hadde oppgitt uriktig identitet, kommet til Norge uten visum og oppholdt seg og arbeidet her uten tillatelse.
- (15) Straffen for første gangs ulovlig innreise til landet har i lagmannsrettspraksis vært satt til fengsel i om lag 35 dager, jf. Borgarting lagmannsretts dom 5. mai 2010, LB-2009-163399. Riksadvokaten har i retningslinjer for påtalebehandling av straffbare handlinger som avdekkes i utlendingsaker av 1. desember 2008 anslått at påstanden ved første gangs brudd på innreiseforbud bør ligge på fengsel mellom 30 og 45 dager.
- (16) Aktor har påpekt at det har vært en økning av denne typen lovbrudd, og at det er behov for å høyne straffenivået. Ifølge høringsbrev av 1. mars 2013 fra Justisdepartementet om forslag til endringer i utlendingsloven § 108, har antall anmeldelser for brudd på innreiseforbud etter straffeloven § 342 gått opp fra 77 i 2007 til 267 i 2012. Departementet foreslår på denne bakgrunn å utvide strafferammen, og viser til de problemer som ulovlig innreise fører med seg:
- "Problemet med brudd på innreiseforbudet er økende og for hvert enkelt tilfelle ressurskrevende, bl.a. som følge av utgifter til saksbehandling i utlendingsforvaltningen og politiet og eventuell tvangsmessig retur. Videre er brudd på ilagt innreiseforbud i strid med målet om regulert og kontrollert innvandring."**
- (17) Forslaget har foreløpig ikke munnet ut i noen lovendring.
- (18) Etter mitt syn tilsier økningen i antall anmeldelser og de hensyn departementet her fremhever, at det allerede nå bør skje en viss heving av straffenivået. At en endring i kriminalitetsbildet kan føre til strengere straff, er tidligere lagt til grunn blant annet i Rt. 2000 side 1852 og Rt. 2001 side 730.
- (19) Straffen ved første gangs brudd på innreiseforbud bør etter dette normalt settes til fengsel i 60 dager.

- (20) Det skal da utmåles straff for tre ulike forhold, og straffeloven § 62 får anvendelse. Ved straffutmålingen for narkotikalovbruddene, som samlet gjelder omsetning av ca. 1,5 kg kokain, finner jeg veiledning i Rt. 2002 side 1591, hvor Høyesterett fant at oppbevaring og salg av det som tilsvarte ca. 1,125 kg amfetamin ville gi en straff på rundt tre år og seks måneders fengsel, og i Rt. 2004 side 492, hvor Høyesterett i avsnitt 12 la til grunn at straffen for oppbevaring av ca. 460 gram amfetamin lå på fengsel i rundt to år. Jeg viser videre til Rt. 2010 side 1562 avsnitt 14, hvor straffen for en kurer som hadde innført ca. 729 gram kokain fra Tsjekkia til Norge ble anslått til fengsel i to år og sju-åtte måneder. På bakgrunn av domfeltes rolle i vår sak, kvantum og type stoff, herunder at det andre partiet kokain hadde lav styrkegrad, og at det nå er mer enn fem og et halvt år siden det eldste forholdet ble begått, har jeg kommet til at samlet straff i utgangspunktet bør ligge på noe i underkant av fengsel i fire år.
- (21) I lagmannsretten ble straffen redusert med 15 prosent på grunn av domfeltes *tilståelse*. Straffereduksjon som følge av tilståelse skal imidlertid bare skje for de poster tiltalte har tilstått, jf. Rt. 2012 side 1458 avsnitt 34 om beregningsmåten.
- (22) A tilsto i og for seg skyldspørsmålet for post I a, idet han i tingretten innrømmet at han hadde solgt om lag 210 gram kokain. Dette utgjør imidlertid bare om lag 1/5-del av det kvantum han er domfelt for å ha omsatt. Det kan variere hvilken betydning en slik delvis tilståelse skal ha, jf. til sammenligning Rt. 2010 side 1243 avsnitt 28 og Rt. 2008 side 1585 avsnitt 17. I vår sak hadde tilståelsen liten prosessøkonomisk betydning, og den gjaldt som nevnt bare en del av kvantumet, og kan bare føre til en mindre tilståelsesrabatt.
- (23) Derimot tilsto A umiddelbart etter pågripelsen både oppbevaringen av 499 gram kokain og bruddet på innreiseforbudet. Selv om han her ble tatt på ”fersk gjerning”, bidro tilståelsen til en enklere etterforskning, og den kunne ha dannet grunnlag for tilståelsesdom for disse to postene. Det bør derfor beregnes en tilståelsesrabatt på rundt 15 prosent for den straffen som faller på disse forholdene, jf. straffeloven § 59.
- (24) A er domfelt to ganger tidligere for tilsvarende brudd som han nå dømmes for. Den 15. oktober 2007 ble han i Jæren tingrett dømt til 60 dager fengsel for brudd på utlendingsloven og straffeloven § 182 første ledd. Og den 21. mai 2008 ble han i Agder lagmannsrett dømt til fengsel i ett år for overtredelse av straffeloven § 162. Dette må tillegges vekt i skjerpene retning, jf. straffeloven § 61.
- (25) Samlet sett kan jeg etter dette ikke se at lagmannsrettens dom på fengsel i tre år og seks måneder har blitt for streng, og anken må forkastes.
- (26) Varetektsfradraget utgjør i dag 571 dager.
- (27) Jeg stemmer for denne

D O M :

Anken forkastes. I den utmålte straffen fragår 571 – femhundreogsyttien – dager for utholdt varetekt.

- (28) Dommer **Falkanger:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (29) Dommer **Tønder:** Likeså.
- (30) Dommer **Webster:** Likeså.
- (31) Dommer **Matningsdal:** Likeså.
- (32) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

Anken forkastes. I den utmålte straffen fragår 571 – femhundreogsyttien – dager for utholdt varetekt.

Riktig utskrift bekreftes: